

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai-utca 8. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszadásra és megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 > 50 >
Helyben na. nos átvéve:
Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva:
Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 > 50 >

NAGYVÁRAD, márcz. 15.

Ünnep után.

Megünnepeltük szívet-lelékekkel, hazánk nagy napját. A gyermekek és felnőttek, az egész haza fiainak ünnepe volt márcz. 15-ike. Miért oly nagy, oly feledhetlen nekünk e nap? Azért, mert a nemzet újjászületés napja, s ez méltó az ünnepelésre.

Nagy örökséget szereztek e napon számunkra nagyapáink — adjunk számot róla, hogyan őrizték meg az unokák?

Ott van az első vívmány, az első örökség a *szabadság*. Kell ennél szebb hagyaték? Háromszáz évig nyögtünk idegen járom alatt, most felemeltük fejünket s büszkén mondhattuk ismét: nem fajult el a magyar vér, szabadok vagyunk, mint voltak őseink. S ezt a szabadságot hányan nem becsülik meg, hányan értelmezik úgy, hogy Magyarországon minden szabad, ami magyarságra sértő. És mennyire becsüli maga az állam, mely ide s tova csak romjait hagyja meg a család és egyén szabadságának.

Az *egyenlőség*? Óh — ez is furcsán van meg. A terhet megosztjuk egyenlően s nyögünk alatta egyenlően. A törvény elé állítanak mindenkit egyenlően: a kis bűnösöket el is ítélik egyenlően, a nagyokat futni engedik egyenlően.

Vagy nézzünk szét a társadalomban. Az osztály gőg nagyobb, mint valaha. A cím és rang kór a közélet vezéreitől le az utolsó falusi bírógig hatalmába ejt mindenkit. Mindenki ki akar válni a többiek közül, de nem műveltség, vagy szorgalom

által, — csak külső czimmel. Ez a mai felvilágosodott és előre haladt kor »egyenlősége«, de ez nem a márcziusi ifjak előtt lebegett eszménykép.

És aztán! a legszebb a *testvériség*?! Nagy eszme, melyet ha mindenki megértene és átérezne, nem lenne boldogtalan ember a földön, de amelyet csak »Egy valaki« érzett, értett és hirdetett teljes szívéből 19 század előtt és arra is azt mondták »feszítsd meg őt.« Ma hangoztatják nagyon sokan, de mikor volt inkább ellensége a magyar a magyarnak, mint ma?

Felekezeti és nemzetiségi viszályok vannak felszínre a haza gyermekei között s lent a nyomorban színlődők iránt anyyira megfedkezünk a testvériségről, hogy elnyomtuk, eltiportuk a misera plebs-et, amely szinte kényszerítve van zúgolódni s a végső eszközöktől sem riad vissza, követelni jogokat, jogot a mindennapi kenyérhez, jogot a pihenéshez, jogot a szabadsághoz — szóval jogot az élethez.

Szomorú dolgok ezek s még szomorubb, hogy igazságok. Így vive keresztül, nem fogják a nagy eszmék boldoggá tenni a magyart — soha.

És mégis! Örüljünk, vigadjunk, ünnepeljünk.

Dicsőítsük a *multat*, hogy a folytonos megemlékezés által a késő nemzedék szívébe vessük a nagyapáink vérével szentelt nagy eszméket s különösen a márczius 15-ikének melegét ne engedjük kihűlni — a szívekben soha, hogy szolgáljon a jövőre, mely csak úgy lehet szebb a jelennél, ha a 49 évvel előbb megtanult eszméket igazán megvalósítjuk.

Ennek reményében kívánunk a magyaroknak igazi szabadságot — igazi egyenlőséget — és igazi testvériséget.

* * *

A városunkban és a vidéken lefolyt ünnepekről a következőkben számolunk be:

A kir. kath. jogakadémián.

A helybeli kir. kath. jogakadémia polgársága tegnap délelőtt 11 órakor tartotta meg ünnepélyét a jogakadémia disztermében. Az ünnepélyen a hazafias polgárság nagy számban vett részt, melynek soraiban sok nő is volt. Ott volt az akadémia tanári kara s notabilitásaink közül is számosat láttunk a közönség soraiban. A megnyitó beszédet Örléy Dénes önképzőköri elnök tartotta, mely után a dalárda a »Hazádnak rendületlenül«-t énekelte el, mielőtt a közönség egyrésze is kísérete s a melyet állva hallgattak végig.

Az ünnepély jelentőségét Krüger Aladár méltatta nem pusztán frázisból álló, hanem igazán tartalmas, eszmegazdag, szépen kidolgozott bezzédbé melyben összehasonlításokat tett a mult eszmei nagy vívmányai és a jelen között.

Ezután Gara Ákos joghallgató lépett a dobogóra s saját szerzeményű költeményeit szavalta el nagy hatás mellett.

Flaskay Dezső Nagy Sándor tábornok érdemeit méltató beszédje után Szkalák József szavalta el Tóth Kálmán örökség »Előre« cz költeményét. Jhury László Rulikovszky felett tartott emlékbeszédét pedig Lukács Ödön szavalata követte Petőfi Talpra magyar-jával. A sikerült ünnepélyt a Hymnus éneklése fejezte be.

A főgymnasiumban.

Előkelő, szép számu közönség volt jelen a nagyváradai r. kath. főgymnasium ünnepélyén, mely a következőleg ment végbe: A megnyitó beszédet Glatz Béla tartotta, mely után a daloskör a Szózatot énekelte. Ezután Jakab Ödön »Márczius 15« című költeményét szavalta nagy hatással Fráter Pál. Az alkalmi

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZAJA.

Márczius 15.

A »Gazdakör« hazafias ünnepélyére írta: BARTÓK LAJOS.

Egy napon bukott le Róma zsarnokával
A legdurvább rabláncz: rabláncz szellemünkről.
Oh, dicső negyvennyolcz! éved tavaszával
Szabadság tavasza egy nap, együtt tűnt föl.
Szabadságkiáltás, első menydörgése
A tavasznak, ráz meg millió kebelt...
Minél messzebb tűnt a nagy márczius éve,
Honfisziv, te annál jobban ünnepeled!

Étek-é, kik ifjan, első hirnökökbént,
A szellemszabadság tavaszát zengétek,
S nemcsak ajkátok hős, de a bosszus önkényt
Kardotok is vlvta, mint előbb ígétek?...
Aggok lelke ott jár harcmezőn, sirormon,
Rá csüggedt fejeokről téve koszorut...
Kéle a bajtárs, hogy riadót daloljon,
Mint akkor a harci trombitába fűtt?

Oh, el nem hanyatlik a kor távolába
Harczó alakja ama bajnokoknak!
El nem hal a szózat, bár az ajk rég zárva,
Dörgő ágyuként rá szíveink dobognak.
Szörnyűbb e visszhang, mint tenger áradatja,
Jaj a szolgaságnak, mely utjába áll!
A föllázadt tengert visszazárja partja,
Szabad gondolatnak nincs földi határ!

Zsarnokság! előbb mint ránk bilincset vernél,
A szent természetből a tavaszt töröld ki,
Mert szolgálalmából lelkünk mindig felkél,
Midőn a lelketlen fű-fa kezd zsendülni;
Szabadságkiáltás, első menydörgése
A tavasznak, ráz meg millió kebelt...
Minél messzebb tűnt a nagy Márczius éve,
Honfisziv, te annál jobban ünnepeled!

Az én parasztjaim.

— Rajzok és elbeszélések. —

Írta Feszty Árpád, Budapest, Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság, 1897. 132. lap. Ára 1 frt 50 kr. Disz-kötésben 3 frt.

Hogy a honfoglalási körkép zseniális alkotója nemcsak az ecsetet forgatja bravour-ral, amelynek ékes bizonyossága két szép műve a váradai muzeumban is — hanem a tollat is hivatottsággal forgatja, azt eddig is tudtuk, de hogy ez a czinóbervörös paraszt-kendő must-rával ékeskedő füzet ilyen kiváló, pompás történetkéket tartalmazzon, nem hittük.

A fővárosi, a művészi élet előkelőségében, zajában a művész lelke visszavágyik a kedves dunántúli pátriájába, egyszerű földjei körébe, kiknek földjét, szokásait, lelkületét, észjárását oly éles megfigyeléssel, oly plasztikusan, anyyi szellemmel rajzolja, hogy valóban lehetetlen letenni kezünkől a füzetet, mig végig nem olvastuk, s ha szomorúan azt

vesszük észre, hogy vége az utolsó történetkének is, kárpótlásul újra meg újra átolvassuk ezt a szeretettelirt könyvet, melynek kedves elbeszélő hangja anyyira a emlékeztet művész-szerző apósának, az egyetlen öreg Jókai mesélő-bácsinak előadására.

Kellemesen lepott meg bennünket a mai Bokross, Pulszky Miklós, Morzsányi világban az a részvét, amelylyel a szerző a »fölszabadított«, de koldussá tett nép keserűségét rajzolja, s megvalljuk nem egyszer agrár-hangulat vett rajtunk erőt. Azt hisszük, hogy ez a könyv nagyobb szolgálat a népnek, mint Tisza István gróf (!) merkantilista szerzeménye.

Kellemetlenül csak a második történetke érintett, amely bátran elmaradhatott volna s ahol a szerző és emberei az ó-szövevényi szentírásról frivol hangon beszélnek. Tiszteljük különben az olyan apa paedagógiáját, aki ilyen mond gyermekének: Számár a tanító, ha ilyenekre tanít. Tessék akkor az iskolának nevelni. Fájdalom elég ilyen oktalan apa van!

Ellenben kellemesen lepott meg »Bolond Jancsi« történetében a temetés leírása. Csaknem misztikus. Ime néhány sor belőle:

»Belezen az angyalok karába a buzgó kérelem: Örök világhosszág fényeskedjék neki! Szegény Bolond Jancsi lelke! Te elzüllött lélek; Te elszálló pára, kapaszkodjál belé az énekhangba, az ének hatalma előtt meg fognak nyilni az örökkévalóság kapui, bármilyen bűnös voltál is, az ének hatalma bevezet téged az örök fényesség honába — véle lesz bejutásod

beszédet Miskolczy Pál tartotta, a mely szép vonásokkal méltatta a szabadság hajnalának korát. Még a daloskőr énekelte el a Talpra magyart s végül Kozma Andor, »Szabadság napja« című csinos költeményét szavalta el Barta Andor.

A főreáliskolában.

Vasárnap március 14-én tartották meg a helybeli főreáliskola növendékei márciusi idusát. Az ünnepély délelőtt 11 órakor nagyszámu és intelligens közönség jelentébe vette kezdetét Kölcsey Hymnusának elénekklésével. Nyomban rá általános és feszült figyelem kíséretében dr. Türr Lajos tanár lépett az emelvényre s szép, hazafias tárgyú és csattanós eloquentiával előadott beszédét intézett az ifjusághoz, megemlékezvén a márcziusi napok századokra kiható fontosságáról. Utána az »Arany János önképzőkör ifjusági elnöke, Várkonyi K. VIII. o. t. tartott egy minden ízében gondosan kiélezett, rövid, de talpra esett előadást a márcziusi eszméről, melyre a hallgató közönség éljenzugása és tapslármája adta meg a refraint. Majd Krüger H. VI. oszt. t. nagy tüzzel szavalta el Petőfi márcziusi dalát: Talpra magyart. Szavalt még Csete M. VII., Markovits M. VIII. és Székér VI. o. t. — mind-mind olyan lelkesedéssel és unnyi virtuositással, hogy a közönség nem győzött éljennel tapssal adózni a lelkes ifjuságnak. Az ünnepély fényéhez hozzájárul az intézet kitűnő énekkara még.

A közs. polg. fiu-iskolában.

Nagy számu közönség jelenlétében ünnepelte meg a polg. fiuiskola márczius 15-ikét. Réz Mihály felügyelő-igazgató a jelenlévők sorában, mint az iskolaszék képviselője.

Beleznay vezetésével az ifj. daloskőr a »Hymnus elénekklésével nyitotta meg az ünnepélyt, utána dr. Tóth Mihály igazgató volt tartott az ifjuság szívéhez és lelkéhez szóló megnyitó beszédet, melyben hazaszeretetre, az ősök és nagyok iránti lelkesedésre buzdította az ifjuságot. Azután márcz. 15-ikének történelmi méltatása következett Nagy Lajos IV. o. t. által kitűnő történelmi vezetésről tanuskodó ügyes beszédben alkalmas és jó előadással. Most a lelkesítő »Talpra magyart« éneke következett zenésítette Beleznay. Helyes színezéssel és érzéssel a köv. szavakat folytatják az ünnepélyt: »Márczius 15-ike 1848« Petőfitől szavalja Barna Géza, »Hymnus« Kölcseytől szavalja Braun János, »A ledőlt szobor« Petőfitől szavalta Margulit János. Ezután az

ifj. zenekarból Kis Ferencz, Bumbera Imre, Kovács, Boleman Adorján és Barza Kálmán eljátszák a »Hymnus« a »Honfidalts« Magyar dal« egyvelegét kellemes összhanggal és szabad zenei ügyességgel, mi a nvárad zeneiskola kiváló dícséretére válik, hogy 10—14 éves fiuk ily előhaladást tettek. Azután még szavaltak: »A bilincs«; a »Nemzeti dal«; »A Nemzethez«; »A rab« Petőfitől Mészáros Lajos, Biró Gusztáv, Hencz Lajos és Engländer tanulók. Végre a »Szózat« elénekklése fejezte be a lélekemelő ünnepélyt.

A kereskedelmi iskolában.

Nagy közönség jelenlétében tartották meg ünnepélyüket a felső kereskedelmi vendékei is a következő műsorral: 1. Hymnus: énekelte az ifjusági dalkör. 2. Elnöki megnyitó: tartotta Várallyai Sándor tanár-elnök. 3. »Nemzeti dal«; Petőfitől, szavalta Adler Jenő II-od éves. 4. »1848. márcz. 15. Pesten«: írta és felolvasta: Altmann Károly III-ad éves. 5. »A Nemzethez«: Petőfitől: szav. Weisz Sándor I. éves. 6. »Márczius 15 méltatása«: írta és felolvasta Poyvár Géza ifj. elnök. 7. »Erdélyben«: Petőfitől szav. Frankl Arthur III-ad éves. 8. »A munkási rab«: Jókaitól: szavalja Hoffer Aladár III. éves. 9. »Márcziusi eszmék« s méltatásuk: szónoki beszéd, tartotta Weinberger Kálmán III-ad éves. 10. Szózat: éneklé az ifjusági dalkör. Az ünnepélyen Propper N. János igazgató vezetése alatt jelen volt az egész tanári kar.

A polgárság ünnepe.

Nagyvárad polgárai is megünnepelelték pártkülömbőség nélkül egyedüli nemzeti ünnepüket, melyet a szabadságotani lelkesülés, az eszmékért való hevülés avatott azzá. És Nagyvárad polgársága így ünnepelelt, olyan igaz, tiszta testvéri szeretettel, amilyen szeretetnek kell jellemezni ezt a nagy napot.

Elnémult a pártoskodás hangja, felhangzott az »egyenlőség testvériség és szabadság« hármaststen jelszava, mely nemzetünk ideálja s önállóságunk leghűbb őre volt. Ez a hármaststen jelszó vezetett benünket utainkon, s ha ettől el nem térünk a dicsőség legmagassabb fokára jutottunk s ott állunk a bukás szélén, ha csak egy pillanatra is — eltántorodtunk — ezektől az eszméktől.

Az igaz lelkesülés, az önzetlen testvériség szelleje lebegett a polgárság között s ez tette olyan széppé, olyan meghatóvá ezt az ünnepet.

Az ünnepélyt a zenekedvelők dalárdája

nyitotta meg s oly szépen adták elő a nemzet imádságát, hogy köny csillogott minden szemben.

Jelen voltak: Hlatky Endre, Mezey Mihály, Szász Agoston, Rác Mihály, Molnár Lajos, Ujfalussy Dezső, Gyémánt Jenő, Bulyowszky József, Komlósy József, Hoványi Géza, Réz Mihály, Belezna Antal, Vári Szabó Béla, Serényi Gusztáv, Déry János, Heringh Sándor, Ó Mihály, Sulyok István, Vinkler Lajos, Bezkay Lajos, Huzella Gyula, Szokoly Tamás, Rees Lajos, Kunyhossy János Fridländer Samuel, Busch Dávid, Fekete László, Darvassy Lajos, Weingertner Andor, Jelinek Ferencz, N. Déry Géza, Dús László, Szücs Samuel, Bercesey György, Dr. Radó Ignác, ifj. Tóth Ferencz, ifj. Just Sándor, dr. Berkovits Ferencz, Szücs Dezső, Ländler Ferencz, Lang József, Ó Dezső, Hollósy Dezső, Kelemen Kálmán, Kelepecz Dezső, Sziládky Ernő, Dr. Várady Zsigmond és még számtalanon Nagyvárad polgárai között.

Sulyok István volt az első szónok, ki óhajtja, hogy e napon együtt dobogjon minden honfi szíve, bármily politikai elvet valjon is. Márczius 15-énél korszak alkotóbb napja nem volt a magyarnak. Ez szántott legmélyebb barázdát hazánk földjén s ez a barázdá, határ volt a mult és a dicsőséges jövők között. Márczius idusa a történet vas logikája, ok és okozat összefüggésben van itt egymással. Ezután hosszasan méltatta a márcziusi eszméket;

Rác Mihály mindenk előtt kijelenti, hogy büszkének érzi magát, mert magyar állampolgárnak született. Ami magyar nemzetünk ezer év alatt óriási megpróbáltatáson ment keresztül s az idő megcélózta a jellemeket, a szíveket s életrevalóságunkat számtalanszor beigazoltuk. Történelmi visszapillantást tesz a szónok lelke a márcziusi nagy napon állapít meg, mely napot csak csodálja, de mint mondá, nem mer méltatásához fogni. Emeli poharát végül a sokat szenvedett nemzet jobb jövőjére.

A szónoklat után Novák Gusztáv szavalta el tüzzel s lelkesülten a »Talpra magyart!« mit a közönség zajosan megtapsolt.

Szokoly Tamás emelt szót ezután s méltatja gyönyörű szavakban márczius 15-ét, mely nap arany betűkkel van a történelem lapjaira írva.

Bige Sándor joghallgató, a jogakadémiai ifjuság érzelmeit tanácsolja s a tehetséges ifju szép és lelkesült előadását zajos éljenzés kísérte.

Hlatky Endre a multól emlékezik meg

az üdvözültek közé — ott lesz megnyugvásod, ahol nincs többé különbség a hatalmasok és együgyűek között, — mert:

In paradisum deducant te Angeli — et cum Lazaro quondam paupere vitam habeas sempiternam!

Megvalljuk, nem csekély zavarban voltunk, midőn ki kellett választanunk, melyiket közüljük a remek rajzok közül; ha az egyik megakadt a szemünk, mindjárt az a gondolat támadt bennünk: jaj, de a másik eleveenségéről, ügyességéről ez sem nyújt kellő fogalmat. No de reméljük, hogy olvasóink nem fosztják meg magukat azon nagy élvezettől, melyet nekünk e füzet többszöri átolvasása nyújtott. A füzet kiállítása rendkívül fényes. Szegény parasztok a papiroson ugyancsak meg vannak becsülve. Éppen mint liberális honatyáink s z á j á b a n.

Dr. N. Gy.

* Lapunk holnapi számában közöljük — a legszébbiket. Szerk.

Kneipp kúra a hóban.

Írta: SALAMON SÁNDOR.

Többször volt már alkalmunk e helyen figyelmeztetni a kormányt a hitelezők elviselhetetlen garázdálkodására.

Elmondottuk, hogy a hitelezők ma már nem érik be az adós jóhiszemű ígéretével, hogy fizetni fog, hanem könyörtelenül be is hajtják rajta követelésüket.

Konkrét eseteket hozunk fel, hogy kezdve azon a fenyegetésen, »miszerint tartozását annál is inkább megfizetni el ne mulassza«,

fél egész a licitációig, mi mindent el kellett viselnie egyes jóra való adósoknak, csak azért, mert nem fizettek. Hanem a mi kormányunknak a fülei, úgy látszik, csak arra való, hogy az egyiket rajta feküdjenek, a másikkal pedig takarózzanak, a hogy azt a dzsinek tesszik. Nem hallotta meg adófizető polgártársaink nagy többségének érdekében hangoztatott szavunkat, egyetlenegy paragrafust sem alkotott az üldözött adósok védelmére.

Még egy utolsó kísérletet teszünk. Elmondunk még egy konkrét esetet s ha ez sem rázza fel rideg apathiajából a kormányt, nem marad más hátra, mint a társadalmi uton szervezkedni a hitelezők éhes hada ellen.

Megvallom, jobb szerettem volna »Egy szegény ifju története« — cím alatt közzétenni ezt a konkrét esetet. Sokkal találóbb lett volna ez a cím, talán az általános érdeklődést is jobban felkeltötte volna. Hanem ezt már elírta előlem Feuillel Oktáv és én kénytelen voltam más címet választani. Azt hiszem, jól választottam.

A mult év Deczember 22-ikén bokáig érő hó borította K... város utcáit s e mellett — 15 fokon állott a hőmérő. Ebben az eszmóknak való időkben, amikor még az omnibusz lovakra is jäger-patkót vertek, hogy meg ne hüljenek a nagy hidegben, az egyik utcában egy fiatal embert láttak futni, czilinderrel a fején, asztrakan-galléros téli kabátban, de — czipő nélkül. — Nem volt a lábán egyéb harisnyánál, ez is enyhébb éghajlat számára készült. Mielőtt elmondanók, hogy miként került ebben a fogyatékos toalettnben a hóba, legyen szabad konstatálnunk, hogy annak a fiatal

embernek sok, nagyon sok adóssága van. Tartozik szabónak, suszternek, kalaposnak, divatkereskedőnek, tartozik minden rendű és rangu iparosnak, tekintet nélkül arra, hogy üzlete a kisipar körét meghaladja-e, vagy sem. Noha csak kereskedő segéd, gavallér ember. Eljár zsúrokra, bálókra, s mivel fizetéséből nem telik, kénytelen szükségleteit a többé már nem szokatlan uton beszerezni. Így került a hitelezők karmai közé.

A hónap első napja a legkeservesebb egy adós életében. Szent Gergely pápa, ha sejtette volna, hogy mennyit szenved ilyenkor az emberiség, azt a napot bizonyára kihagyta volna a kalendáriumából. Oh, mért hogy egy nem alkotta a természet a hitelezőt, mint az alvóvirágot, mely száz esztendőben csak egyszer ad életjelt magáról! Milyen szép, milyen nyugalmas volna akkor az élett!

Röfös Jenő is sokat szenvedett ezen a napon. Egymásután törtek rá a hitelezők ki szép szóval, ki fenyegetve követelte, hogy fizessen. Röfös Jenőnek mindenkire volt egy nyájas, biztató szava. — Volt aki ezzel is beérte, a legtöbbben azonban úgy vélekedtek, hogy ő egy haszontalan firma.

Ezek között volt Pogány István czipőkereskedő, a kinek Röfös Jenő, egy pár gombos lakcipő árával tartozott.

Pogány István Deczember 22-én az utcán találkozott Közös Jenővel s felszólította, hogy fizessen.

— Nem fizetek, felelt a fiatal ember, mert én világosan angolsarku czipőt rendeltem, maga pedig magas sarkot küldött.

— Ha csak ez a baj, szólta a mester,

s a nagy idők azon alakjairól, kik ősz fővel járnak a mai nemzedék között. Visszapillantást tett azokról a hős férfiakról, kik önként a hadseregbe állottak s kik között mindig megállotta helyét Szász Ágoston, akire poharát üríti.

Szász Ágoston röviden, de meghatározó szavakban közönte meg régi bajtársai nevében is ő megemlékezést.

Vári Szabó Béla polgárok jólétéért s az egyetértésért ürít poharát s közvetlen a beszéde után Németh Antal elszavalta Abrányi Emil egy kitűnő alkalmi versét, mely szép előadásért Némethet hosszasan megjelenezték.

Váradi Zsigmond, gyönyörű beszédében emlékezik meg egy jövődő pártról, mely meghódítja az egész országot és mely párt a tiszta 48-as eszméken fog alapulni.

Dr. Déry Géza hévvel előadott lelkesült hangon remek beszédében, éltette a váradi társadalom egyik kiváló alakját, Hlatky Endrét.

Beszélt még Kunyhóssy János és Serényi Gusztáv nagy hatással. Az előbbi az ifjúságot éltette; mely megteremtője volt a márczusi napoknak.

Közbe a dalárda adott elő egyes ének darabokat Belezna Antal kitűnő vezénylete mellett. Az életrevaló s hatalmass hangú dalárdát tapsal és éljenzéssel jutalmazta. Nagy hatást értek el, a Belezna Antal szerzeménye »Ald meg Isten s Édes lánykám« melyek előadva is kitűnőek voltak.

Az ünnepély a késő éjjeli órákig tartott s vége felé valóságos tószit özön indult meg.

A zenét Hamza Miska zenekara szolgáltatta.

Márczius 15-ike a „Gazdakör“-ben.

Nagyarányu, impozáns mozgalommá nőtte ki magát a »Gazdakör« hazafias ünnepélye az által, hogy a zárt falak közül kibontakozva az ünnepély egy részét nyilvános felvonulás képezte. Este 7 órakor kezdtek gyülekezni a körtagok és polgárok a Budai-ház előtt. A jelvények kiosztatván, lobogó fáklyafény és zászló előlítése mellett, hazafias dalok éneklése közben az óriási ünneplő közönség a Páva-venedéglő elé vonult, hol a következő műsört játszották: A szöveget eléneklése után Kiss Elek tartott megragadó ünnepi megnyitót. Utána Gara Dániel szavalta lelkesen a »Talpra Magyar«-t. Ifj. Krupka Károly Márczius 15-ikének történetét olvasta fel nagy hatással. Az ünnepély legfőbb momentuma: Bartók Lajosnak ez alkalomra írt alkalmi

ezen könnyen segíthetünk. Tessék elfáradni az üzletembe, a Zsinór-utcába, adok magának olyan czipőt a minő tetszik.

És elindult a két férfi a Zsinór utcába.

— Rudolf, egy pár finom, angol sarku, lakcipőt a tekintetes urnak! — kiáltott Pogány István a segédjének, ő pedig sietett lehúzni Rófós lábáról a magas sarku czipőt.

— Ugy, szólt diadalmasan, mikor a czipőt már lehuzta, s félredobta, most nem adok se magas, se alacsony sarku czipőt, a mig meg nem fizeti az árát.

— Ez szemtelenség! — Micsoda, még maga mondja nekem, hogy szemtelenség? — ordított a mester s fogta a fiatal embert, s kituszkolta az ajtón.

Igy került Rófós Jenő czilinderrel a fején, prémes téli bundában és strimfliben a hóba. Itt elkezdett futni (ki nem futott volna ilyenkor). Az emberek utána. Ilyen csudát még nem láttak! Egy ember, aki a hóban tart — Kneippkurát! Mások úgy vélekednek, hogy a srtrimflis ur megbolondult, s rendőr után kiáltott. Rófós Jenő a csődület előtt egy borbély műhelybe menekült, ahol dermedt tagjait rendbe hozta, s aztán egy pár kölcsön kért czipőben haza ballagott.

Ettől fogva két hétig ki sem mozdult a szobából, mert úgy berekedt, hogy saját édes anyja sem értette a szavát. Még egy különös betegség tünetje mutatkozott rajta. Össze zavarta az a-betűt, a b-betűt p-nek, az m-betűt b-nek mondván, az n-betűt pedig sehogy sem tudta kiejteni. Az orvosok konziliomot tartottak, s konstataáltak, hogy ez sarki-nátha, mely nálunk is elő szokott fordulni...

verse következett ezután*, melyet Ludvigh Béla lendülettel és igen szépen szavalt. Óriási hatást tett Ludvigh Józsefnek Kossuth Lajosról írt megkapó alkalmi beszéde, mely valódi irodalmi ereklje számba ment, mert a nagy hazafi halála hetében kelt. A gyönyörűen megírt életrajz keretében az egész forradalom és emigráció története benne foglaltatik. Ezután Vári Imre szépen olvasott fel egy 48-iki költeményt a Mátyás-luszárokról, végre Molnár Erzsike szavalta elragadóan, nemzeti ruhában: Tóth Kálmán »Előre« című költeményét. A sikerült ünnepély végeztével a jelen voltak zárt sorokban lobogó fáklyák és zászlók alatt a kolozsvári utcán végig a Budai-házhoz vonultak, ahol már kész teríték várta a »Gazdakör« közönségét és vidám lakomával fejezték be a szabadság szép emléknapiját.

Márczius 15. Belényesben.

A belényesi állami leány iskola növendékei szintén szép hazafias ünnepélyt rendeztek nagy sikerrel. A műsor a következő volt:

- I. Nemzeti himnusz, éneklé a dalkör.
- II. A szabadság napján, felolvassa Illyés Erzsike VII. o. t.
- III. Magyar népdalok, éneklé a dalkör.
- IV. »Petőfi szobránál«, szavalja Papp Elza IV. o. t.
- V. »Nemzeti ünnep márcz 15«, szavalja Benedek Erzsike V. o. t.
- VI. »Kis harang«, éneklé a dalkör.
- VII. »Magyarország« szavalja Bernáth Ilona IV. o.
- VIII. »A hét oltár«, felolvassa Grüner Stefáné VI. o. t.
- IX. »Magyar népdalok«, éneklé a dalkör.
- X. »Ezer éve«, szavalja Beliczay Mariska I. o.
- XI. »Ének az aranyzavú madárról« szavalja Boglutz Ella VII. o. t.
- XII. Szózat éneklé az összes növendékek.

Debrecezenből írja tudósítónk, hogy nagy lelkesedéssel ünnepelték márczius idusát. Az összes iskolák és társulatok vetekedve működtek, hogy e napot mentül hatásosabbá tegyék. Az ünnepségek közül bensőségével különösen kivált a római iskoláké. Az iskolák s a »Theresianum« épületén a nemzeti zászló lobogott. A leány növendékek nagyrésze, a gyönyörű meleg idő is kedrezvén, magyar ruhában gyűlt az iskolába, onnan a 9 órai szent mise hallgatására mentek s ennek végeztével kezdődtek az iskolai ünneplések. Előbb a kegyes rendű gymnasiumif jusága lelkesítette a nagyszámu hallgatók szobnál-szebb összhangzatos érdekeivel és gyújtó szavalaival, melyeknek koronája volt a Priváry k. r. tanár remek alkalmi beszéde. Majd a felsőbb leányiskola (Svetis-intézet) növendékei tartottak ünnepést igen szép sikerrel s itt is igen sokan voltak. Az ünneplésnek délután is volt folytatása, amikor főiskola ifjúsága vezetése mellett a kollégium udvarán s a honvéd-emléknél ünnepelt ezer meg ezer ember. Este több helyen hazafias összejövetelek voltak.

* Lapunk mai tárczájában közöljük.

Mi az a blokád?

A krétai krízis legutóbbi fázisai alkalmából egymásra olvastuk a lapokban, hogy krétát blokáddal veszik körül a nagyhatalmak. Nem lesz tehát érdektelen, ha egy-két szóval bővebben leírjuk, hogy a nemzetközi jogban mit is értenek »blokád« alatt s hogy hányféle lehet a blokád, magyarul körülzárás.

Blokád alatt azt értjük, hogy valamely ország tengerpartját vagy csak egyes kikötőit hadihajók zárják el mindennemű forgalomtól vagy kikötéstől, különösen kereskedelmi hajókra néve. A blokád ott a párisi nemzetközi tengerjogi szabály szerint általánosan közhiré kell előbb tenni s kellő számu hajóval kell elzárni a kikötőt, hogy esetleg támadás esetén is mindig nagy veszéllyel járjon a támadóra néve az ütközet. — Minden ellenséges hajó, mely a körülzárás vonalán belül

megjelenik, azonnal elfogható és hadiszákmány-nak tekinthető. Ez még semleges hajókra néve is áll azonban azon változtatással, hogy ezek csak közvetlenül a viz határ áttörése után foghatók el, de tovább nem üldözhetők és ha sikerült elérniök a partot, békében hagyandók. Az olyan semleges hajók, melyek a blokádról tudomásul nem bírnak, nem esnek ily elbírálás alá, hanem csupán megakadályozhatók kikötésükben. A semleges kereskedelmi hajókat továbbá átvizsgálni, hogy nem tartalmazznak-e hadi dugárút, mert akkor ezek is zákmányul vehetők. Ezen átvizsgálás azonban csak nyílt tengeren és ellenséges vizeken eszközölhető, és nem tartható meg azon esetben, ha a semleges kereskedőhajót saját állama hadihajója kíséri. Ezt nevezzük hadi blokádnak.

A békés blokád akkor áll be, ha a hadüzenet nem történt. Természetes tehát, hogy csak gyenge államok fogadják el a békés blokádot. Ilyen blokádot vettek most tervbe Kréta ellen Anglia, Franciaország és Italia Görögország ellen, míg ellenben Oroszország Németország és az osztrák-magyar Monarchia hadi blokádot követelnek.

A különbség azért fontos, mivel nemzetközi vitás kérdés az a körülmény, hogy a békés blokád esetén is szabad-e semleges államok hajói ellen fellépni? A leghiresebb nemzetközi írók mint Bluntschli, Bulmerincz, Marteus, Paels, Clunet stb. azt vitatják, hogy nem szabad s hogy a semleges államok hajói ellen békés blokád esetén még akkor sem fogantathatók hadi rendszabályok, ha azokon az ellenséges kikötő fegyvereket szállítanak.

Békés blokád esetén Görögország úgy szólván semmit sem veszítene sőt még örömmel venné azt, mert ez idő alatt jobban elkészíthetne a háborúra.

A „Biharmegyei Nemzeti Casinó“ közgyűlése.

— 1897. márczius 14. —

Vasárnap délután 4 órakor tartotta Nagyvárad legtekintélyesebb köreinek egyike, a »Biharmegyei Nemzeti Casinó« évi rendes közgyűlését az egylet fő-utczai saját helyiségben. A közgyűlés a saját szempontjából aggodalommal constatálta, hogy a helybeli »Kath. kör« megalakulása oly lényeges befolyást gyakorolt a tagok számának csökkenésére, mely mindenestre bővebb megfontolást igényel. Az idei évvel kezdődő újabb ciklusra ugyanis 72-vel kevesebb a tagok száma, mint az előzőben, mi tekintve a »Kath. kör« rövid fennállását igen örvendetes jele a kath. öntudat ébredésének és biztató kilátás a jövődő fejlődésre. A gyűlésen egyébként a folyó ügyeken kívül semmi fontosabb esemény nem történt, csupán a tisztikar egyrésze változott a pénztárnok és az ügyész lemondása folytán.

A gyűlés lefolyása a következő volt:

Jelen voltak: Cziffra Gerő alelnök, Cseresnyés Albert könyvtárnok, Hlatky Endre ügyész, dr. Hoványi Gyula pénztárnok, Hoványi Géza, Meskó Boldizsár, dr. Bozóky Kálmán, Szabó József, dr. Cziffra Kálmán, Torma Lajos, Tamásfalvy Thury Ignác, dr. Bulyovszky József, Fassie Pál, dr. Beöthy László, dr. Bozóky Alajos, Szász Ágoston, Mártonffy Bogdán, Frankó Endre, dr. Moré Pál, Szunyogh Loránd, Papp János (városi), Fráter Imre, Sal Ferencz, Nagy József, Zathureczky Albert, Hlatky Endre, dr. Konrad Márk, Nyíry György, Schlauch Nándor, Lázár Zoltán, Papp Miklós, Pallay Lajos, Balázsházy Iván, Mezey Mihály, Ragány János, Faliczky Viktor, Reinle Gyula, dr. Frankó József, Tóth Márton, Király Viktor, Komornyik Benedek, Szunyogh Péter, Gyurkovics Kornél stb. stb. rendes tagok.

Cziffra Gerő elnök az ülést megnyitván, Cseresnyés Albert egyleti jegyző felolvasta az alábbi múlt évi jelentést:

Tekintetes közgyűlés!

Egyesületünk 1896. évi pénztári számadásairól szóló jelentésünket, a reánk ruházott megítélt bizalom s a számvizsgáló bizottságnak a választmányhoz beterjesztett jelentése alapján a midőn megtenni szerencsénk van, —

tisztelettel jelentjük, hogy az egyleti pénztárnok ur által bemutatott számadások mindenképpen helyeseknek, pontosan vezetettek s okmányolva találtak, — minélfogva részére az 1896. évi számadások terhe aluli felmentvény kiadását indítványozzuk.

Egyéb intézkedéseinkkel a takarékoság szemmel tartása mellett megtettünk mindazokat, melyek az egyesület tagjai igényeinek megfelelőleg szükségessé mutatkoztak.

Magát a számadásokat következőkben van szerencsénk ösmertelni.

Az 1896. évi költségvetéssel előirányozva s megállapítva lett:

I. Bevételek összesen 8076 frt 46 kr.
II. Kiadások összesen 8076 frt 46 kr.

Ezen összegekkel szemben tényleg

I. Bevételek 8939 frt 09 kr.
II. Kiadások 7844 frt 84 kr.

Mutatkozik e szerint többlet bevétel 862 frt 63 kr.
Kevesebb kiadás 231 frt 62 kr.

A két tétel összege, mint pénztári maradvány tészen 1094 frt 25 kr.

Egyes tételek szerint több folyt be az előirányzott bevételnél. 1. Tagsági díjakból 518 frt 98 kr. 2. Kártya díjakból 127 frt 40 kr. 3. Tekeasztal játszmadijából 69 frt 98 kr. 4. Tőke összeg kamataiból 2 frt 39 kr. 5. Képeslapok eladásából 63 frt. 6. Sporttéri részvény kamatából 5 frt. 7. Beiratási díjakból 95 frt.

Ellenben kevesebb folyt be az előirányzott bevételnél. 1. A színházi bérletnél 8 frttal. 2. Az ócska kártya s hirdapokból 11 frt 12 krral.

Az előirányzott összegeket tekintve több lett kiadva. 1. A hirdapoknál 9 frt 54 krral. 2. A könyvtáriknál 51 frt 93 krral. 3. A színház bérletnél 18 frttal. 4. Kártya vételnél 29 frt 30 krral. 5. Vegyes kiadásoknál 37 frt 96 krral.

Az előirányzott összegeknél kevesebb lett kiadva. 1. A személyzetiekénél 7 frttal. 2. Világításnál 113 frt 55 krral. 3. Fűtésnél 100 frt 94 krral. 4. Tekeasztal javításnál 117 frttal. 5. Előre nem látottaknál 134 frt 86 krral.

A számvizsgáló bizottság indokolt jelentése s választmányi határozat alapján egyes tagoknak az év folyamán történt elhalálása, — nagyváradiól lett eltávozása s anyagi körülményeire való tekintettel, a tagsági díj követelésekből leiratni rendeltetett 204 frt.

Az egyesület pénzügyi vagyona következőkben mutatkozik. Takarékpénztárban elhelyezve 8837 frt 59 kr.

Ezekből folyólag kérjük a tekintetes közgyűlést, hogy a bevételek 8939 frt 09 krral.
A kiadást 7844 frt 84 krral.
A pénztári maradványt 1094 frt 25 krral,
megállapítani méltóztassék.

Az előző évi közgyűlés 592—1896. sz. határozata alapján; a választmány 597—1896. sz. határozatával a folyó 1897. év január hó 1-ső napjával kezdődő tagsági időtartam kötelezettségét megállapítván; azt közaláírásra bocsátotta.

Sajnálattal jegyezzük meg, hogy ámbár az aláírás kötelezettsége rendkívül kedvezőleg lesz megállapítva, igen számosak azon egyének kik mint volt egyleti tagok a mai napig még egyesületünkbe be nem iratkoztak, egyéniségüket tekintve azonban remélteni lehet, hogy habár később, — mint egyleti tagokat üdvözölhetjük.

Jelenben az egyesület beiratkozott tagjainak száma 252.

Foganatosított a közgyűlésnek az indítványkönyv és vendégkönyvek kitételeire vonatkozó határozatai.

Egyben jelentjük, hogy a választmány tagjainak egyharmad része névleg dr. Beöthy László, Des Escherolles Kruspér Károly, Gyöngyössi Lajos,

dr. Hoványi Ferencz, dr. Konrád Márk, Miskolczy Barnabás, Ritoók Zsigmond és Sal Ferencz a közgyűlés 420. sz. határozata alapján, hivatalból kilépettek lévén tekintendők mint ilyenek 3. évi időtartamra újbóli választás alá esnek.

Ugy nem különben kiegészíteni kérjük Tóth Dezső választmányi tagnak eltávozása folytán megüresedett helyét 2. évi időtartamra.

A most hivatott közgyűlés határozata alapján a tisztviselői kar 3. évi mandátuma szintén lejárván, annál fogva a tisztikar egészbeni újbóli választását megejtetni kérjük.

Bejelentvén, hogy dr. Hoványi Gyula kir. jogakadémiai tanár, egyleti pénztárnok ur a választmányhoz intézett nyilatkozatában írásban bejelenté, hogy a Casino pénztárnoki állását továbbra is betölteni nem óhajtja.

Az 1897. évi költségvetést megállapítás végett következőkben terjesztjük elő.

I. Bevételek.

1. Az 1896. é. pénztári maradványa	1094 frt 25 kr.
2. Tagsági díjakból	3800 frt
3. Kártya jövedel.	1600 frt
4. Tekeasztal jövedeléből	500 frt
5. Színházi bérletből	380 frt
6. Ócska kártya s újságokból	100 frt
7. Tőke összeg kamataiból	216 frt
Osszesen:	7690 frt 25 kr.

II. Kiadások.

1. Házbérre vizhaszn. díjjal	2183 frt
2. Személyzet fizetésére	1592 frt
3. Gázvilágításra	700 frt
4. Fűtésre	400 frt
5. Hirdapok s folyóiratokra	715 frt
6. Könyvekre bekötéssel	300 frt
7. Színház bérletre	520 frt
8. Telephon díjába	90 frt
9. Kártya vételre	400 frt
10. Tekeasztal javításra	160 frt
11. Vegyesekre	580 frt
12. Előre nem látottakra	70 frt 25 kr.
Osszesen:	7690 frt 25 kr.

Nagyváradi, 1897. márczius hó 14.

A választmány.

A jelentést a közgyűlés egyhangulag elfogadván, a pénztárnoknak a felmentvény megadatott s ezután az elnök a maga és az egész tisztikar nevében lemondott s Szász Ágoston körelnök vette át a gyűlés vezetését.

Szavazásra kerülvén a sor megválasztottak: elnökké **Tisza Kálmán**, alelnökké **Cziffra Gerő** (egyhangulag), ügyésszé **Dr. Wallner Ödön** (egyhangulag), pénztárnoknak **Dr. Márkus László** (egyhangulag).

Jegyző és könyvtárnok: **Cseresnyés Albert** (egyhangulag). A választmányból alapszabályszerűleg kilépő tagok megválasztására szavazatszedő küldöttség, mely **dr. Bozóky Alajos** és **dr. Konrád Márk** tagokból állott, lett kiküldve. A szavazások eredménye a következő:

Megválasztott 3 évre választmányi tagoknak:

Dr. Beöthy László (42), **dr. Konrád Márk** (42), **Miskolczy Barnabás** (42), **Sal Ferencz** (42), **Hlatky Endre** (42) (új Tóth Dezső helyett), **dr. Hoványi Ferencz** (41), **Gyöngyössi Lajos** (39), **Des Escherolles Kruspér Károly** (32) 2 évre.

Hoványi Géza indítványára **Hlatky Endre** volt ügyésznek, ki több mint másfél évtizedig viselte a Casino jogi képviselőt, jegyzőkönyvi közzönetet szavazott a közgyűlés.

Néhány lényegtelen ügy elintézése után a közgyűlés véget ért.

A «Szépitési egyesület» közgyűlése.

Vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta a Bihar megyei és Nagyvárad szépitési egyesület évi rendes közgyűlését a városháza nagytermében. A közgyűlésen ugyan meglehetősen nagy számu tag volt jelen, mely azt látszott jelezni, hogy az egyesület iránt az érdeklődés nagy, de a felolvasott jelentésekből éppen ennek ellenkezője tűnt ki s tünik ki már a legutóbbi 4-5-év óta, hogy a közgyűlésen újra a legkomolyabban szóba került az egyesület feloszlásának kérdése. A tagok száma egyre fogy, a rendelkezésre álló pénzügyösszeg annyira csekély, hogy abból nagyobb szabású szépitésekre gondolni sem lehet s végül az egyesület programjának legnagyobb részét már maga a város vette kezébe. Több felszólalás után is elhatározták, hogy egy darab ideig még fenntartják az egyesületet s a jövőben tanúsítandó érdeklődés és eredményektől teszik függővé végleges fennmaradását. Reánk azonban az egész azt a benyomást teszi, hogy az egyesület utolsó óráit éli s rövid idő alatt fel fog oszlani, a mi különben várható is volt, mert Nagyváradon annyi az egyesület száma, hogy a tagsági díjak

fizetésére és a teendők ellátására a város erre alkalmas elemei hova tovább képtelenek lesznek s néhány egyesületnek szükségképpen kell megszűnnie. Csak az a kár, hogy ép ilyen üdvös czélú és bokros érdemeket szerzett egyesület meg tönkre.

A közgyűlésről szóló tudósításunk a következő:

Jelen voltak: a távol levő **Dr. Beöthy László** helyett **Sal Ferencz** elnöke alatt **Kertész Miksa** pénztárnok, **Adorján Ármán** dr. jegyző, **Dr. Molnár Imre**, **Bozóky Béla**, **Ragány János**, **Dr. Konrád Márk**, **Busch Dávid**, **Ritoók Zsigmond**, **Guttman József**, **Des Escherolles Kruspér Károly**, **Markovics Pál**, **Istvánffy József**, **Urbán Adolf**, **Papp János** (városi), **Winkler Lajos**, **Reismann Mór**, **Rendes Vilmos**, **Rác Mihály**, **Szűcs Dezső**, **Dr. Radó Ignác**, **Aufricht Mór**, **Szűts István**, **Hoványi Géza**, **Mezey Mihály**, **Láng József**, **Lázár Zoltán**, **Hegedűs Géza**, **Mayr Sándor**, **Windisch Márton** stb., stb.

A múlt évi tevékenység.

Elnök az ülést megnyitván, **Dr. Adorján Ármán** felolvassa a választmány évi jelentését az egyesület múlt évi tevékenységéről, mely azt mondja, hogy habár a múlt évben nagyobb alkotása nem is volt az egyesületnek, mégis legalább tért nem vesztettek. Magyarul ez annyit jelent, hogy a semminél valamivel több. Csupán egyetlen alkotása van az egyesületnek, mely megemlékezésre méltó s ez a »Muzeumpark« létesítéshez 500 frttal való hozzájárulás s így a park létrehozatala.

Géczy Lajos felügyelő jelentése szerint a szépitési egyesület körébe vágó sétányok és utcák az év közben felmerült kisebb munkálatok rendesen teljesítve lettek.

A **Dr. Konrád Márk**, **Reismann Mór** és **Miskolczy Barnabás** számvizsgálók által készített jelentés alapján **Kertész Miksa** pénztárnoknak a felmentvényt megadták. A pénztárosi jelentés szerint az egyesület múlt évi

bevétele volt 1839 frt 38 kr.

kiadása 649 frt 66 kr.

Maradvány 1189 frt 72 kr.

melyhez hozzájárul a »Nagyvárad Takarékpénztár« ez évi 50 frtos adománya s a még hátralékos tagdíjak összege úgy, hogy az összes vagyon körülbelül másfélezer frtot tesz ki.

A választások.

A választmányból kilépő és elhalálozott tagok helyett megválasztottak **Bozóky Béla**, **Des Escherolles Kruspér Károly**, **Hlatky Endre**, **Kunz Gusztáv**, **Kovács Béla**, **Mezei Mihály**, **Papp János** (tanácsos), **Ritoók Zsigmond**, **Dr. Sipos Árpád**, **Dr. Sweiger Ede**, **Tóth Ferencz**, **Tóth Dezső**, **Schöpflin Ágost** (új), **Rendes Vilmos** (új), **Aufricht Mór** (új) és **Weindlich István** (új).

A folyó évi költségvetés megállapítását a választmányra bízták. A **Rátkay József** lemondása folytán megüresedett gazdai állásra **Windisch Márton** városi gazdát választották meg.

Ragány János bejelentette, hogy a »Széchenyi tér«-en lévő kioszkért **Müller Salamon** czukrász csak a múlt évtől kezdve hajlandó bért fizetni, mit a közgyűlés, tekintettel, hogy a kioszk az 1895-ik évben még nem volt használható, meg is engedett.

Kertész Miksa pénztárnok jelentése szerint a rendkívül nagy számban elmaradó tagok gyenge rekompenzálására 9 új tagot iratott be.

Az egyesület feloszlása.

Ezután élénk vita keletkezett az egyesület feloszlása felett, melyben **Dr. Molnár Imre**, **Dr. Radó Ignác** és többen vettek részt s végre is abban álapodtak meg, hogy akciót igyekeznek indítani újabb tagszerzés iránt s hogy inkább kevesebb teendőt vesznek fel a programba, de azt alaposabban látják el. Így a **Hoványi Géza** indítványa folytán a városi ligethez mielőbb egy vezető utat fognak iparkodni létesíteni, hogy a városi liget könyebben hozzáférhető s kellemes sétahelyé fejleszhető legyen.

Apróbb ügyek elintézése után a gyűlés 18 órakor véget ért.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

- Márczius 17. Katonai lóvásár Nagyváradon.
 19. Megyei gyűlés, d. e. 9 órakor.
 19. Országos vásár Nagyváradon.
 21. A nagyváradai hegyközség alakuló ülése a városházánál.
 25—26. A debreczen-nagyvárad villanyvasut közgazgatási bejárásának tárgyalása a városházán.
 Április 1—8. A fősorozás Nagyváradon.

* **Személyi hir.** Tóth Dező Bihar megye volt főügyésze, közigazgatási bíró tegnap Nagyváradra érkezett.

* **A nagyszalontai róm. kath. hitközség gyűlése,** mely folyó hó 14-én d. u. 3 órakor a róm. kath. iskola tantermében tartatott meg, daczára a közönség rendkívül nagy érdeklődésének, semmi pozitív eredményt nem mutathat fel. Tárgyai voltak: 1. A múlt évi számadások megvizsgálása, melyet a közgyűlés egyhangulag helybenhagyott s a pénztárnoknak a fölmentvényt megadta s fáradozásaiért köszönetet zasavazott. 2. A kivetett adók fölolvásásánál heves vita fejlődött a fölött, vajjon az uradalmak egyenes adója után az egyházi adó per centje kirovassék-e? Oly ingerül lett a hangulat többek hozzászólása után, mivel a közgyűlés túlnyomó része az uradalmak megadóztatását kívánta, mit az elnöklő plébános nem vett tudomásul s az ezért keletkezett szóváltás után a közgyűlés feloszlott. — Így tehát az évek hosszu során át vajudó iskolai-adó kivetés ügye, ismét hajótörést szenvedett.

* **Főigazgatói látogatás a főreáliskolában és gymnáziumban.** Nátafalussy Kornél tankerületi kir. főigazgató a főreáliskolában hivatalos látogatását f. hó 13-án fejezte be. Az elnöklő alatt tartott értekezleten közölte a tanári karral tapasztalatait és azokhoz fűzött megjegyzéseit. A tapasztalt rend és haladás fölött örömet és megelégedést fejezte ki. Ugyanezen alkalommal a szegény sorsú tanulókat segélyezését előmozdítani óhajtván, 25 forint jószívű adományával a segélyező egyesületbe alapító tagul lépett be. A főigazgató most e héten látogatásait a helybeli prem. r. főgymnáziumba folytatja.

* **A holt napi megyegyűlés.** Hangosak lesznek holnap újra a van megyeház folyosói és termei. A holt napi közgyűlés ugyanis egy főkö-restaurációnak is beillik s így valószínűleg igen látogatott lesz. Nemrégiben közöltük a kandidációkat s a főbb tárgyakat, most még csak azt említjük meg, hogy a gyűlésen 241 tárgy kerül szőnyegre. Vitát a Heves és Fejérvármegyék kvóta ügyi átirata fog legfeljebb kelteni, de kétségen kívül azon eredménnyel, hogy napirendre térnek felette. Van ezen kívül még több vármegye átirata, így a Nyitraé a közegészségügyi közigazgatás államosítása ügyében, Szabolcs és vas megyéké a megyei tisztviselők fizetési ügyében a Zempléné a magyar gör. kath. püspökség felállítására tárgyában, melyeket Bihar megye is bizonyára pártolni fog. Vicinális vasut is kerül a föl az asztalra két darab. Majd elválik, hogy melyik fog fűtyölni közülük néhány év múlva, mert mindkettő létele a holt napi közgyűlés segélyétől függ s szokásos évnegyedi jelentések és folyó ügyeken kívül, melyeknek 1/5-de községi számadás érdekesebb tárgy nem is igen fordul elő több a tárgysorozatban. Ugy hogy körülbelül egy nap alatt végezni fognak a gyűléssel.

* **Panasz a megyei országutakra.** Sűrűn felhangzanak a panaszok, hogy a tavaszi esőzés folytán az anélkül is rossz országutak teljesen járhatatlanokká váltak. Négy éve is van már, hogy nem is emlékeznek, hogy valamelyik biharmegyei országutat javították volna, pedig rengeteg utadót fizet minden évben a község s mégis ha csak a szomszéd faluba akar átrátni, számot kell vetni magával. Aki tegnap

megállott az utcán, láthatta, hogy az Elest felől érkező szekerek összetört löcscsel, a Margitta felől érkezők pedig kerék nélkül érkeztek Nagyváradra. Kurucz állapot ez, melyen az illető főszolgabírák tudnának leginkább segíteni, mert ilyen állapot mellett legközelebb meg lesz a vásár Nagyváradon, de nem lesz sem árusító, sem vevő.

* **Esküvő.** Kecze György m. á. v. állomásfőnök f. hó 18-án vezeti oltárhoz menyasszonyát Hartmann J. Jenő magyar kir. államvasuti főellenőr szép és kedves leányát. Idét. Az esketési szertartást Széchenyi Jenő kanonok fogja végezni az olaszii plébánia templomban. A bőjti esküvőhöz a bibornok megadta a szükséges dispencziót.

* **Indítvány a színház építése ügyében.** Hosszu évtizedekig küzdöttek a színház felépítése mellett azok, akik Nagyváradra becsületbeli kötelességnek tartják a színház felépítését. Vannak sokan, és merjük állítani, hogy a polgárság nagy része, ma sem tartja a város mai pénzügyi helyzetét olysnak, hogy százezereket áldozzon most a színházra s ezzel kapcsolatosan évenként ezekre rugó teherrel sújtsa a polgárságot. De már ha minden áron fel kell épülni a színháznak, legalább a város ne a Nagytérre építse. A törvényhatósági bizottság már frontot csinált azokkal szemben, akik város jól felfogott érdekéből a Nagy-piac tért oldalára akarják erőszakolni a város e monumentális épületét. Dr. Barkovits Ferenc azonban tegnap egy indítványt adott be a városi tanácshoz. Ebben olyan kérdéseket vet fel, a melyek igen kívánják a szakértői megvilágítást. Csupán azt jegyezzük meg, hogy olyan pontja is van az indítványnak, a melyből a jóakarát köpenyével burkolt lólab kilátszik. Dr. Berkovits Ferenc ugyanis a lejtmezezésre nézve az államépítészeti hivatalt kéri küldeni, mert magyarán megmondva nem bizik a városi mérnöki hivatal felvételében s hivatkozik az eddigi tételre rendszerű építésekre: a Csarnok, Közraktár, Múzeum stb. Dr. Berkovits F. indítványa a következőket kéri: ha a színház a Bémer-téren épül milyen magasra kell építeni, hogy a kishídró kiemelkedett legyen? a feljárás (rámpa) mily befolyással lesz az utcák közlekedésére? a villamos vasut melyik oldalon futna végig? milyen átburkolás lesz szükséges? s végül mennyivel lesz drágább vagy olcsóbb a Bémer-tér kibővítése?

* **A premontreiek gyászja.** Jobban emlékeznek még városinkból arra, szép tehetségű tagjára a jászai premontrei kanonokrendnek, aki 1876—80-ig tanította a rend helybeli főgymnáziumban a természettudományokat azután pedig néhány évig a *pecze-szent-mártoni* rendházban tartózkodott mint beteges, nyugalmat ember. A rendház feloszlása után pedig Jászvárra került s ott érte a halál, mely megváltotta őt hosszas szenvedéseitől. Halálát a rend a következő gyászjelentésben tudatja: A Jászvári Premontrei Kanonokrend Jászvári Konventje saját s az egész rend nevében szomorodott szívvel jelenti szeretett társának Főtisztelendő *Burger Dózsa László* urnak premontrei kanonok s nyugalmazott főgymn. tanárnak élete 58. áldozásának 34-ik évében f. évi márczius hó 12-én esti 9 órakor hosszas szenvedés s a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hűlt tetemei f. hó 24-én délután 4 órakor fognak a prépostsági sirkertben örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szent mise pedig f. hó 15-én fog a Mindenhatónak bemutatni. Jászvárott, 1897. márczius hó 13-án. Az örök világosság fényeskedjék neki!

* **A kórházi orvosok fizetés emelése.** Bihar megye törvényhatósági bizottsága a múlt év decemberi közgyűlésén a főorvos és két osztályorvos fizetését 15%-kal felemelte. A belügyminiszter a törvényhatóság ezen határozatát jóváhagyta.

Halálozás. Öv Kazimir Józsefné, ki másfél évtizedig volt gondozója a helybeli Sz. József intézet növendékeinek, mint részvétellel értesülünk vasárnap délelőtt elhunyt. Haláláról a következő gyászjelentést vettük: Kazimir Róza a saját mint összes rokonság nevében is fáj-

dalmas szívvel jelenti felejtethetlen jó anyjának Öv Kazimir Józsefné szül. Karakas Rozáliának élete 80-ik évében a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után folyó hó 14-én délelőtt 11 órakor rövid szenvedés után az Urban történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai folyó hó 16-án délelőtt 9 órakor fognak Bihar-Püspökiben a r. kath. egyházban tartandó gyászistentisztelet után a várad olaszii közsirkertbe örök nyugalomra tételni. Mely végtiszteség tételre az elhunyt rokonai és ismerősei tisztelettel meghívattak. Bihar-Püspöki, 1897. márczius hó 14-én. Áldás és béke emlékére!

* **A Jókai serleg felavatása.** A budapesti újságírók egyesületében márczius 15-ikének előestélyén vacsora volt, melyen felavatták a Jókai ajándékozta serleget. A hivatalos pohárköszöntőt Mikszáth Kálmán mondotta a sajtószabadságról Mikszáth beszéde után perczekig tartó lelkes éjenzés és taps hangzott fel, melynek lecsillapulta után Szabó Endre olvasta fel egy költeményét. Ezután a tosztok egész sora következett még. Mikszáth Kálmán is felszólt azt egyszer, elmondva egy beszélgetését, melyet Erdélyi miniszterrel folytatott, ki, midőn a sajtó megrendszabályozásának kérdése került felszínre, azt mondta, hogy azok, akik 1848-ban behozták a sajtószabadságot, másnak gondolták, mint a milyen ma a sajtószabadság. Erre szóló azt felelte hogy azok az emberek, akik nem 49 hanem 20 év múlva fognak a sajtószabadságról elmélkedni, azok is bizonyára mának fogják képzelni azt a törvényhozást, mely ezeket a törvényeket meghozta. Mikszáth szavai nagy derűtséget okoztak. Még sok felköszöntőt mondtak és a társaság csak késő éjjeli órákban oszlott szét.

* **Főrangnak műkedvelő előadása.** Az arisztokraczia a múlt hét péntekén és szombatján a budai Vác színházban a szegény gyermekek javára műkedvelői előadást rendezett. Az élő képekben Stuart Mária találkozására Rizzo-val, báró Gerliczy Ferenczné szemlélyesítette Stuart Mária. Ugyan ebben a képből résztvett öv. báró Gerliczy Ferenczné egyik unokája Szegedy Irma is, az idén Nagyváradon is bálózott. Vasárnap este pedig gróf Károlyi Gyuláné rendezett a főnapi műkedvelőknek fényes estélyt Budapest kecskeméti utcai palotájában, a meghívottak közt ott volt br. Gerliczy Félixné is unokájával br. Podmaniczky Ernőmával Schlach Lőrincz bibornok és Tiszta Kálmán Nagyvárad város képviselője.

* **Budapesti művészek hangversenye Nagyváradon.** Somogyi Nándor budapesti impresszárió ajánlatot tett a Szépitési egyesületnek, hogy a nyár folyamán matinét vagy hangversenyt rendez Nagyváradon s a jövedelem egy részét az egyesületnek átengedi, ha viszont az egyesület helyiségről reklámról stb. gondoskodik. A programmban benne volna Rákosi Viktor (Sipulusz) felolvasása, Vasquez Idaliá grófnő és Zilahy-Singhoffler Vilma énekelnének és Zilahy Gyula, a nemzeti színház tagja monológot adna elő. A Szépitési egyesület tegnap közgyűlésén az ajánlatot visszautasította.

* **Hymen.** Dr. Vinnay Árpád b.-ujfalusi kir. albiró folyó hó 20-án tartja esküvőjét Papp Vilma kisasszonnyal, Papp Gergely b.-ujfalusi földbirtokos leányával.

* **Sétahangverseny.** Vasárnap délután hosszú szünet után újra volt sétahangverseny. Sajnosan tapasztaltuk azonban, hogy a közönség oly csekély számban jelent meg a koncerten, hogy a terem, kivált kezdetben csakúgy kongott az ürességtől. Pedig a hangverseny egyike volt a legelvezetesebbeknek különösen a Beethoven-Romanze hegedű szóló keltett nagy hatást; megisméltették.

* **Természetes gázvilágítás a Rimanóczy fürdőben.** Tudvalevőleg Rimanóczy Kálmán építész, hogy fürdőjét kellő mennyiségű és meleg vízzel ellássa, ártézi kutat furatott a Körözs-parton lévő fürdője mellett, mely meglehetősen

megfelelt a várakozásnak, sőt olyannal is gyarapította a fűrdőt, a mire nem számítottak. Az ártézi kutból ugyanis gáz fejlődik ki. A napokban kísérletet tettek, vajjon e gáz nem alkalmas-e világítási célokra? — s az eredmény azt mutatta, hogy kellő nyomás és Auer-égők alkalmazása mellett a gáz világításra igen alkalmas. Rimanóczy elhatározta, hogy a gáz felhasználja s beszerzi a kellő világítás elérésére szükséges gépeket. Az ártézi kut gáza olyan féle kékes színben ég mint a P ü s p ö k Ladányban lévő természetes gáz, mely szintén hasonló módon fejlődik ki a föld gyomrában.

*** Sserentessétlenség vadászaton** Czirkweniczában szomoruhír érkezett Bárczy István miniszteri tanácsosnak, a honvédelmi miniszterium elnöki osztálya vezetőjének vadászatán, véletlenségből bekövetkezett haláláról. Bárczy egy vendéglős fiával naponkint vadászni járt a környéken, így tett szerdán is. Bózótos, tüskés helyeken jártak, kórakások közt. Bárczy fűrgén ugrált egyik kórakásról a másikra és e közben egy bokornak az ága beleakadt fegyverének fölhuzott ravaszába. A fegyver elsült és Bárczy a következő pillanatban három jajkiáltással összerogyott. Mikor vedasztársa hozzáietett, már halott volt. Bárczy feleségével időzött Czirkweniczában, még előbb Abbáziában, egészségének helyreállítása végett. Halálát, amely a fővárosban is általános részvétet keltett, felesége, három fia és a nagyszámu rokonság gyászolja.

*** A pécsi robbanás.** Az olvasó közönség még bizonyára emlékezni fog arra az óriási robbanásra, mely Pécsen történt a nyáron s melynek következményeként hét ember meghalt, negyven pedig súlyosan sérült. A vizsgálatot most már teljesen befejezték s legközelebb megtartják a végtárgyalást is. Az ügyészi vádhatározat K ö s z l János fűszerkereskedőt, kinek gondatlanságából a robbanás előállott, h é t rendbeli emberöléssel és n e g y e n egyéni gondatlanságból okozott súlyos testi sérülésével vádolja. A végtárgyalásra számos tanut idéztek be. A vizsgálat alkalmával számos súlyosító körülmény derült ki, melyek mind csak szigorítani fogják az ítéletet.

*** Nagyvásár.** Tegnap kezdődött meg városunkban a kirakodó vásár. Ugyancsak megszapordott a járókelők száma, az oldalba lökések és az azt követő szívélyes megjegyzések is, csak olyan minden pillanatban születő tényekké válnak. Hát még a nagyvásártér?! Itt van csak most az igazi élet, iszák az áldomást, nézik a komédiákat s olyan hangos lett az egész környék, hogy majd meg siketül tőle az ember. Jó vásár van, sok vevő, s az eladók nem igen maradnak hoppon árujokkal. Csak a nagypiacz-téri állandó kofáknak nyulik hosszúra az arcuk, mert ilyenkor inkább a falusi asszonyokat keresik fel, mert ezeknek nem hamisított a portékájuk. Szól a dob, konkurálnak is komédiások s úton utfélen felhangzik a jelszó: »Csak két krajczár, csak két krajczár!« — Annál mizerálisabb azonban a baromvásár, honnét haza vagy Budapestre hajtják a jószágokat, mert nincs semmi ár.

*** Razzia.** A nagyvárad rendőrség állandó razziait tart a nagyvásár alkalmából. A sok sipis csak úgy özönlik a rendőrséghez, egyetemben a panaszkodókkal. Tegnap este negyven csavargót toloncoztak el s ezenkívül még maradt egy jókora csapat, kik csak reggel köszönik meg a rendőrség szíves látását.

— **Meglepő nagy választékban érkeztek, legújabb divatu uri és fiu kalapok, női férfi és gyermek Carlsbadi cipők, ingek, gallérok kézelők) orosz-lán védjeggyel!) nyakkendő különlegességek, zsebkendők, női és férfi kesztyűk, harisnyák, napernyő ujdonságok, melyek feltűnő olcsó árban szereshető be Fábri Testvérek divatáru házában Olaszí fő-utca.**

Hires zsebmetszők Nagyváradon.

— Saját tudósítónktól. —

Hétköznapi nyelven szólva »jó fogást« csinált a rendőrség, — dicsértessék érte, akinek ügyes kezei által hurokra kerültek.

Egy egész szövetséget, amelynek egyes tagjai az egész Magyarországon elterjedt névnek örvendenek. Sőt mindez még mind semmi! Ott fityeg mindegyiknek az arczképe a rendőrségi szobákban is, melyeknek rideg falait ezeknek a jómadaraknak az arczképei díszítik.

Ahol nagyvásár van, ott megfordult többkevesebb szerencsével s nincs közöttük egyetlen egy se, melyik valami nagyobb büntényt ez ideig még nem vitt volna véghez.

Váradra is lezónáztak körülnézni, vajjon mi ujság a pakfong városban s azt hitték, hogy a beözönölt együgyű vidéki polgárok között megszedik magukat csengő ezüst koronákkal aztán tovább utaznak sok szerencsével a zsebelési pálya folytatása végett.

Tegnap reggel érkeztek városunkba a Budapest felől borobogó vasuton, megszáltak egy lebuiban s tegnap már kint állottak a piaczon s ügyes taktikával, és kitűnő hadicsellel, hozzáfogtak a művészetükhöz.

Néhány ember kiharított zsebe, kellőleg tanuskodik a kezdet nagy eredményéről, de talán éppen ez a kitűnő kezdet okozta a gyászos végzetüket.

Ugyanis tulságos bátorságot vettek maguknak, de a rendőrség csakhamar észrevette őket s mindegyiket letartóztatta rövid idő múlva.

A letartóztatottak nevei a következők: F i s c h e r Sámuel, S c h ö n Sámuel, S c h ö n Sámuelné és D e u t s c h Simon. Mind a négyen egy vendéglőbe szállva s mint később a rendőrség tudomására jött, itt is elesiptek néhány tárczát a vendégektől.

Jól öltözködött egyének s kinézésükről ítélve senki sem merné rájuk fogni, hogy mily gyalázatos módon keresik meg kenyerüket.

A vizsgálatot Gerő Ármin rendőrbiztos vezeti, kitűnő erélyvel s ennek az eredménye az is, hogy részben már is vallottak be egyes büntényeket.

Az elfogott zsebmetszőket ma már haza fogják expediálni s otthon elveszik kellő büntetésüket.

IRODALOM.

— **Kamatszámító könyvecske.** Ily czimen hasznos kis füzetke látott napvilágot J e l i n e k Géza nagyvárad bankhivatalnok tolláskól. A könyvecsket legcélszerűbben használhatják kereskedők, iparosok, hivatalnokok s bárki ki bizonyos tőkének napokra szóló kamatját h a m a r akarja kiszámítani. A kezelés és kiszámítás igen egyszerű és elmés s első pillanatra elsajátítható. Legfőbb előnye a könyvnek, hogy igen kiterjedelmű és alaku s így a pénztárczában vagy zsebben is hordozható, tehát mindig kéznél van. Ára 25 kr. s kapható a szerzőnél vagy vidékre 30 kr. bélyegdíj ellenében.

SZINHÁZ ÉS MŰVESZET.

Leszkay András társulata Csabán. A Leszkay András színigazgató aradi színtársulata ápril hó 26-án Nagyváradra átutazóban, utba ejti Csabát s itt 8 napig előadásokat fog tartani. A csabai színpártoló közönség örömmel néz a rövid szezon elé s hihetőleg Leszkay kellő és megérdemelt pártfogásban fog részesülni Csabán a nyolcz előadás alatt. A társulat kiváló erői közül az újabban hírnévre vergődött öngyilkosjelölt Balla Kálmán tehetséges bonvivánt, Kövessy Albert komikus, Dé-

ry Jenő tenorista, Hegyesi Vilmos, Pintér Imre, a nők közül Amon Margit heroina, Horéczy Ilona, Tolnayné operetteénekesnők felemlítése elég a jól szervezett társaság nivójának ismeretására a többi kiváló színész mellett. A színtársulat érdekes reportóárral állította össze rövid szereplését, mely alatt a legújabb és legérdekesebb színművek és operettek fogják gyönyörködtetni a csabai közönséget.

REGENY-CSARNOK.

Rab-szerelem.

Francia regény.

23.

A cséplőgép tompa zakatolása is hallatszott, melyet a Barcader falucskán keresztül robogó párisi gyorsvonat moraja fojtott el néhány pillanatra éles fütty kíséretében, a mint a Salmec patak felett épített viaducton gyorsan átrobogott.

A mező szélén csordás gyermekek őrizték a falu teheneit, melyeknek nyakukra erősített kolompja is egyre hangzott éles ostorpattogások kíséretében, melylyel Pierre, a kanász össze tartotta disznó falkáját.

A nap tüzes tányérja lassan emelkedett a láthatár felé mindjobban átmelegítvén a levegőt s szinte izzóvá tévén a végtelennék látszó vasutöltésen végig futó fényes acél sínpart, mely mint egy óriási kigyó kanyargott át a völgyön, elveszvéen végül is egy hegy kanyaratánál úgy tűnt fel, mintha a kigyó beleharapott volna a föld hegybe.

A légben pillangók kergetőztek s repkedtek virágról-virágra. A frissen vágott fű kellemes illata átlengett a vidéken megfűszerezvén azt egészséges lehetetével.

A patak partján néhány apró paraszt suhancz rákászott. Hosszu keskeny gyékény kosarakba gyűjtötték a rákokat s azután ha a kosár telve volt, azonnal összefűzték a tetejét kákával s hajlékony fűzfa vesszőkkel, hogy a 9 órakor Párisba induló vonatra már feladhassák a nagy boulevard vendéglőseinek, kik párját 15 centinmal fizették a szegény gyerkőcöknek, hogy azután valami összekotyvasztott mártással leöntvén 3-4 francért adják el azt néhány óra múlva elegáns közönségünknek.

E rákászok azonban erről mit sem tudtak s nem is igen törődtek vele. Meg voltak teljesen elégedve, hogy egy óra leforgása alatt 4-5 frankot összehorgásztak, melyből egyre-egyre 10 sou is esett, ez pedig egy szegény falusi gyermeknek nagyobb pénz, mint egy elkényesztett párisi fiúnak egy arany és nagyobb örömet is okoz neki, mert érzi, hogy saját munkájának keresménye.

Életet lehelt minden fűszál, minden virág. A madarak vidáman csicseregtek a lombok között. A patak vize is mintegy vigabban látszott csörgedezni.

Vincard apó műhelyében már kora reggel serényen folyt a munka. A pompás nyári napsugarai már reggel 5 óra előtt belopóztak a műhely kicsiny üveges ablakán az alvók ágyára s pajzán ugrádozásaikkal, melyeket a szél által mozgásba hozott egyik ablaktábla visszaverődése idézett elő, nem hagytak békét sokáig egyiknek sem, úgy hogy mindnyájan pár perc alatt felébredtek s nagyot nyújtózkodva szaporán ugrottak le egyszerű fekvőhelyükről s leültek a reggelihez.

Norine, ki egész éjjel egy pillanatig sem tudta lehunyni szemét, még napfelkelte előtt talpon volt, úgy hogy mikor Vincard apó kilépett a ház elé már terített asztal várta.

A reggelit hamar és szóltanul költötték el. Ugy látszott, hogy az általános jókedv mely a természetben ma uralkodott csak az ő szomorúságokat és lehangoltatásokat nem volt képes eloszlatni.

Azután hozzáláttak a munkához. A cipők legnagyobb része már készen volt, csak futólag még egyszer át kellett vizsgálni mindeniket s azután szépen rendbe rakni és összekötözni páronként, hogy a legközelebbi vásárra elvihetők legyenek mely néhány nap múlva volt megtartandó Auberive-ben.

Vincard apó ott állt a hosszú gyalupad

mellett s a legutolsó simitásokat végezte a cipőkön melyek e perczen még szerte szét hevertek a szobában, hol a frissen faragott fa erős illata volt érezhető.

Vincard apó és Champenois az esztergápad felé hajolva vajakésekkel tisztogatták ki a már kimélyített faczipőket s aztán a hosszú asztalra tették, mely mellett Norine sifenyő kését a legutolsó faragásokat végezte el, Griotte pedig, a már teljesen kész cipőket a fal mentén sorba rakta sarkaikkal felfelé és fejikkel lefelé. A munka serényen folyt két órai dolog után már a cipők legnagyobb része ott pompázott vadonat ujonnan szép rendbe rakva mint valami hadsereg páronként összekötözve 10-es sorokban.

Vincard apó elégtül mosolylyal tekintett végig munkáján, melyet ha az auberivei vásáron pénzzé tudott tenni, úgy a Norine hozománya legalább is 500 franc-kal növekedett volna. Ezt különben egészen bizonyosra vette, mert a Vincard féle fa cipőnek csak olyan jó hirt volt az egész környékben mint pl. a straszburgi lúd májpestétomnak vagy a prágai sódarnak. Tudta mindenki, hogy ha a Vincard cipői néhány souval többbe kerülnek is, de legalább is még egyszer tovább tartottak mint az auberivei cipész munkája. Ez nem gyári munka ám, szép kisasszony, szokta volt mondani Vincard apó, falusi parasztleányokból álló vendégek, ha drágább, úgy jobb is. Ez mind kézi munka.

Dél előtt 10 órakor egy kis szünetet tartottak. Norine bort és frissen sült pogácsát hozott elő s a kéz munkáját a szájak munkája váltotta fel. A munkában annyira kiéheztek, hogy nem is érezték, hogy már reggel egyszer ettek.

(Folyt. köv.)

UJ VASUTI MENETREND.

Érvényes 1897. október 1-től.

Vonat indul Nagyváradról.	Vonat érkezik Nagyváradra.
Püspökladány-Budapest felől gyorsvonat 8 ⁴⁵ regg., 2 ³⁰ éjjel, személyvonat 11 ³⁰ d. e., 2 ³⁰ d. u., 11 ³⁰ éjjel.	Budapest-Püspökladány felől gyorsvonat 7 ⁰⁰ este, 2 ¹⁵ éjjel, személyvonat 7 ³⁰ reggel, 3 ⁴⁵ d. u., 1 ⁴⁵ éjjel.
Kolozsvár felől gyorsvonat 7 ¹⁵ este, 2 ¹⁵ éjjel, vegyesvonat 1 ³⁰ d. u., személyvonat 3 ³⁰ délután, 2 ⁰⁰ éjjel.	Kolozsvár felől gyorsvonat 2 ³⁰ éjjel, 8 ³⁰ reggel, személyvonat 10 ⁴⁵ éjjel, 11 ³⁰ d. e. vegyesvonat 8 reggel.
Csaba-Arad-Szeged felől személyvonat 10 ⁵⁰ d. e., 4 ³⁰ d. u., vegyesvonat 7 ³⁰ este.	Arad-Szeged-Csaba felől vegyesvonat 8 ³⁰ r., személyvonat 9 ³⁰ d. e., 5 ³⁰ d. u.
Belényes-Vaskóh* felől vegyesvonat 4 ³⁰ reggel, 1 ⁴⁰ d. u.	Vaskóh-Belényes* felől vegyesvonat 11 ⁰⁰ d. e. 9 ¹⁵ este.
Érmihályfalva felől vegyesvonat 6 ³⁰ r., 4 ³⁰ d. u.	Érmihályfalva felől vegyesvonat 8 ³⁰ r., 9 ¹⁵ este.
Ósi-Kót-Gyoma felől személyvonat 7 r., vegyesvonat 1 ³⁰ d. u.	Gyoma-Kót-Ósi felől vegyesvonat 10 ⁰⁰ d. e. személyvonat 8 este.

* Ezen vonatokkal lehet a Félix-fürdőbe és vissza közlekedni.

TAVIRATOK.

A krétai bonyodalom.

A krétaiak végre is kihívták maguk ellen a hatalmak fellépését. A nemzetközi csapatok, Németország és Ausztria-Magyarország kivételével okkupálni fogják Kréta szigetét. Így csak el lenne intézve egy időre a baj, de Törökország azonnal megizeni a háborút Görögországnak.

Legujabb távirataink a következők:

Róma, márczius 15. (Saj. tud. táv.) A Stefani-ügynökség jelentése szerint a hatalmak elhatározták, hogy nem válszólnak a görög jegyzékre és megbízzák

a tengernagyokat, hogy haladéktalanul kezdjék meg a krétai kikötők blokádját.

Athén, márczius 15. (Saját tud. táv.)

Larisszai távirat szerint 18,000 főnyi török csapatot koncentráltak Ellasszóna mellett. A törökök Thesszáliában két zászlóalj genghezit alakítottak. Az átjárókat, melyeken át a fölkelő bandák Macedóniába betörhették, törökök őrzik. Az epiroszi török csapatokat szintén kiegészítették.

Szerb készülődés.

Budapest, márcz. 15. (Saj. tud. táv.)

Csak nem régen lett megczáfolva és pedig hivatalos helyről az a hír, mintha Szerbia is készülődnék s most ismét ilyen gyanus hirt hoz a táviró. Mihály metropolita ugyanis körrendelet által meghagyta valamennyi zárdának, hogy a sebesült katonák befogadására tegyenek előkészületet.

Pintér Gyula szabadrábon.

Szeged, márczius 15. (Saj. tud. táv.)

A szegedi kir. tábla Pintér Gyula szentesi lapszerkesztőt, kit a kir. törvényszék sikkasztásért letartóztatott, ma szabadrábra helyezte.

Ismét Sima Ferencz!

Szeged, márczius 15. (Saját tud. táv.)

Sima Ferencz a nem régen megválasztott szentesi orsz. képviselő ellen Filó Jánosné, néh. Filó Tihámér, a szentesi függetlenségi párt elnökének edesanyja a szegedi kir. törvényszéknél zsarolási kísérletezés miatt bünyenítő feljelentést tett. Az eset roppant feltűnést keltett az egész vidéken.

Hódmezővásárhelyi méregkeverők.

Hódmezővásárhely, márcz. 15. (Saját tud. táv.) A hódmezővásárhelyi méregkeverőket ma hozták át a szegedi csillagbörtönből Hódmezővásárhelyre, a tárgyalásra. A vonatnál óriási nép gyűlt egybe, ahol az egyszerű paraszt népnek szinte borzalmas látvány volt az összeláncolt gonosztevők csoportja. Őt asszony volt együvé lánczolva és két férfi vádolt pedig külön. A gonosztevők láttára a nép annyira felingerült, hogy csak a csendőrség óvta meg a méregkeverő szörnyetegeket a felingerült nép bosszujától, amely mig csak a menet a városház börtönéhez nem ért, folyton fenyegetőzött és szikozódott a bűnösök felett.

KÖZGAZDASÁG.

Terménytőzsde.

Budapest, márcz. 15.

Buza őszre, bácskai	5.74
• őszre, északi	7.66
• október-novemberre, bácskai	7.39
• okt.-nov.-re északi	7.36
Rozs őszre bácskai	10.75
Rozs őszre, északi	6.47
Tengeri, okt.-nov.-re, bácskai	3.57
• okt.-nov.-re, északi	3.80
Repce október-novemberre, bácskai	3.82
• okt.-nov.-re, északi	10.80

Bécs, márcz. 15.

Buza tiszai	8.70-0.-
• bányási	8.25-0.-
• bácskai	8.34-0.-
• szokványú őszre	0.-0.-
Buza szokványú tavaszra	7.10-0.-
Rozs tiszavidéki	4.15-0.-
• szokványú őszre	6.45-0.-
• szokványú tavaszra	6.53-0.-
Tengeri magyar	6.40-0.-

Hivatalos arfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1897 márcz. 15-én.

Magyar aranyjárdék 4%	120.50
Magyar koronajárdék	98.75
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	122.-
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.-
Magyar keleti vasuti államkötvény 1878-88	120.-
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.25
Italmérsi jog megváltási kötvény	100.25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyereséj sorsjegy-kölcsön	100.75
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	141.50
Osztrák járdék papírban	100.25
Osztrák járdék ezüstben	100.25
Osztrák járdék aranyban	122.50
Tsztrák korona járdék	99.75
1890. osztrák államsorsjegyek	142.-
Osztrák magyar bankrészevény	940.-
Magyar hitelbank részevény	389.50
Osztrák hitelintézeti részevény	855.50
Osztrák-magyar államvasuti részevény	838.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.58
Német birodalmi márka	58.70
London vista	119.96
Páris vista	47.65
OG márkás arany	11.-

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 20-60 év költi időre kesspénzben. Birtokos felmondhat, pénzintézet nem mondhat fel. Csakely kamattal toke is törlesztetik. Lebonnyoltás leg-
rövidebb idő alatt.

— Convertálás belyeg- és illetékmentes. —
Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokny másolat. 40494

Ingtalan és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, Váci-körut 39.

Intézetünk az egyedül, mely az ország minden megyéjéből, halóságok és a legtekintélyesebb földbirtokok által olcsónyanszerűleg ajánlja van.

A töllem vett vagy általam kijavított órákért 2 évig jótállok.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

Órás és látszerészeti üzletet

Nagyváradon, Fő-utca, (Bazár-szoros Mayr-házban) megnyitottam.

Dusan felszerelt jutányos ár mellett mindennemű *arany és ezüst zseb-, női-, inga-, ráma-, asztali-, fali-* továbbá *utazási és ébresztő órákból nagy raktárt tartok.*

Továbbá **szeművegek, látszővek, orvosi és szobai hőmérők, légsulymérők, compassok stb. stb.**

Elvállalok mindennemű órák és látszerészeti tárgyak javítását.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

HILF MÓRNE

74-3-10

Szeművegeket orvosi rendelet szerint is elkészítek.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek.

1897./ 879

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megüresedett csehi-i körjegyzői állásra ennel pályázatot nyitok és mindazokat, kik ezen körjegyzői állást elnyerni ohajtják felhívom, miszerint az 1883 évi I. t. cz. 6. §-a értelmében felszerelt, szülési anyakönyvi kivonattal és eddigi működésüket igazoló bizonyítványaikkal is ellátott, szabályszerűen felbélyegezett pályázati kérvényeiket hozzám f. évi március hó 30-ik napjának, délutáni 5 órájáig annyival is inkább adják be, mivel a később érkező pályázati kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Ezen körjegyzőséghez Csehi, a mely körjegyzői székhely, — Hájó, Rontó és Betfia községek tartoznak.

Fizetés: készpénz 366 frt; irodai átlány 60 frt; irnok tartásra 100 frt; 5 1/2 öl tűzifa illetve ennek megváltási ára 54 frt, — természetbeni lakás és magánmunkálatokért a megyei törvényhatósági szabályrendeletben megállapított díjak.

A választás f. évi március hó 31-én délelőtt 10 órakor fog Csehi községben a körjegyzői laknál megtartatni.

Nagyvárad, 1897. március 9-én.

Bérczy Imre,

főszolgabíró.

79 B-3

LINIMENT. CAPSICI COMP.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller.

Ezen elismert kútnő, fájdalomcsillapító, bedörzsölés bevételekor, — mely minden gyógyszerárban kizárólag van, — mindig a "Horgony" jegyre bírnak ágyezni.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalma-kazalozók, továbbá járgány-cséplőgépek, here-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók,

"COLUMBIA-DRILL"

"COLUMBIA-DRILL"

legjobb sorvetőgépek, boronák, szecakavágók, répvágók, kukorica-morzsológok, darálók, őrlő-malmok, egytemes aczélekék, két- és háromvasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Hirdetések felvételnek
Lapunk kiadóhivatalában
Apáca-utca 3-ik szám.

Egyházi és egyleti zászlók.

Kitüntette:

Szeged 1876. — Székesfehérvár 1879.

Kitüntette:

Deés 1879. — Budapest 1885. 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS utóda,

József főherceg és Klótild főhercegné asszony ö császár és királyi fenségeinek udvari szállítója
BUDAPEST, IV. ker., Váci-utca 14-ik szám. — Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan felszerelt

egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges

tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen:

MISERUHÁKAT,

Pluviale, Dalmatika és Ornatusokat. — Egyházi és társulati lobogók.

Tűzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szent szobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat.

Monstranciák, stációképek, oltárok, úr-koporsókat stb. stb.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák és oltárgyertyatartók megezüstözését vagy meg-aranyozását elvállalom és olcsón készítem el.

Nagy választék arany-, ezüst- és selyemhímzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök. (242) 19-52

Műhímezés.

Nyomatott laptulajdonos: Szent László-nyomda-részvénytársaságnál Nagyváradon.

Templom- és kápolna berendezések.

Egyházi ruhák és fehérneműk.